

316
Del 16 al 22 de
desembre **2019**

Quatre ratlles

Què podem fer nosaltres? El canvi climàtic és una realitat en el nostre planeta. Revertir la situació està en mans dels governs i de les grans empreses contaminants amb gasos d'efecte hivernacle, procedents majoritàriament de la crema de combustibles fòssils i de la indústria. També és fonamental la presa de consciència ciutadana. Hi ha moltes coses que podem fer nosaltres, cada dia, que ajuden a evitar el canvi climàtic. La relació és llarga i està oberta... prescindir del cotxe sempre que puguem i caminar, anar amb bicicleta o en transport públic; utilitzar electrodomèstics eficients; controlar el consum d'aire condicionat i calefacció; economitzar en el consum de llum; reduir el nostre consum de coses innecessàries; reutilitzar béns (com robes, sabates, restes de menjar ...) i reciclar, separant el fem domiciliari; deixar d'utilitzar bosses de plàstic i molts altres envasos d'un sol ús; utilitzar tovallons de tela millor que de paper; consumir productes de proximitat, produïts a prop d'on vivim, consumir més fruita i verdura i moderar el consum de carn, optar per les energies renovables ...

COP25 **CHILE / MADRID 2019** **#TiempoDeActuar**

La 25 Conferencia de las Partes (COP) es el órgano de decisión supremo de la Convención Marco de las Naciones Unidas sobre cambio climático. Este convenio está adoptado desde 1994. Persigue reforzar la conciencia pública sobre los problemas relacionados con el cambio climático y buscar soluciones. En 1997, los gobiernos incorporaron al tratado el Protocolo de Kioto, con medidas más enérgicas que buscan reducir las emisiones de los gases que provocan el efecto invernadero y el calentamiento global, fenómenos que aceleran el cambio climático que se manifiesta en un visible cambio en el planeta: fusión de los hielos, subida del nivel del mar, inundaciones y erosión en las zonas costeras, expansión de las regiones desérticas, situaciones climáticas extremas, con períodos de fuertes precipitaciones y sequías prolongadas, olas de calor extremo, desertificación, extinción de especies vegetales y animales, cambios en los vientos, aumento de la contaminación, deterioro de la salud en los espacios urbanos, daños en los espacios agrícolas, en bosques y en las infraestructuras... El cambio climático se ha convertido en un gravísimo problema para la humanidad, y sus consecuencias están siendo devastadoras.

Greta Thunberg

La jove sueca Greta Thunberg és un símbol en la lluita mundial en favor de prendre mesures contra el canvi climàtic.

A l'agost de 2018, quan tenia quinze anys, Greta va dedicar part del seu temps, després de l'escola, a manifestar-se davant el parlament suec, amb un cartell que demanava una acció climàtica més forta. Aviat, altres estudiants van participar en protestes similars en les seves pròpies comunitats. Junts van organitzar un moviment de vaga climàtica escolar amb el nom de Divendres per al Futur (de l'anglès, Fridays for Future). Després de participar Thunberg a la Conferència de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic de 2018, es van realitzar vagues estudiantils cada setmana en diferents llocs del món.

Greta és coneguda per la seua ferma convicció en parlar del canvi climàtic, tant en públic com als líders polítics mundials, instant a l'acció immediata per abordar la crisi climàtica mundial. La seua influència social és notòria, i molts líders mundials han admès sentir-se al·ludits amb les seues paraules i han reconegut que no s'ha fet prou davant el greu problema del canvi climàtic i la crisi ambiental. La revista nord-americana TIME l'ha elegit "persona de l'any" 2019 pel seu activisme climàtic i el seu impuls juvenil.

Refranyer: Per Santa Llúcia, un pas de puça; per Nadal un pas de pardal...

Tradicions nadalenques Els valencians hem perdut part de la nostra cultura nadalenca amb la globalització

Com tots els anys, quan arriba l'hivern, arriben les festes de Nadal. Els dies de Nadal se'ns presenten amb una escenificació que ha desbordat els costums religiosos i populars. Aquestes festes estan plenes de reunions entranables amb familiars i amics i estan envoltades d'un ambient especial d'alegria i felicitat. La gastronomia nadalenca, les cançonetes de Nadal, les innocentades, les celebracions festives, els regals... formen part indissociable del Nadal. Però la globalització uniformitzadora ha fet del Nadal una víctima més, perquè castiga les cultures mil·lenàries i substitueix els trets específics dels diferents pobles amb personalitat diferenciada per altres trets universals, uniformes i idèntics arreu del món. El Nadal també ha sucumbit a la globalització, i mostra d'això són les tradicions nòrdiques importades que es barregen amb les nostres tradicions seculares d'una manera sorprenentment compatible. Els valencians, com a poble xicotet i desprotegit que som dins del món, hem perdut part de la nostra cultura nadalenca en el procés de globalització.

Per a començar, en la tradició valenciana, durant centenars d'anys, la nit del 24 de desembre, sempre l'hem anomenat **la nit de Nadal** (ara molts l'anomenen amb el castellaní i innecessari *Nochebuena*), perquè és la nit en què es celebra el naixement de Jesucrist. En aquesta nit es feia un sopar senzill, i es diferenciava de la resta, en què per a postres, es menjava fruita seca, com ara ametles, avellanes, castanyes, bellotes dolces, figues seques, panses i el tradicional **panfigol**. Era un sopar lleuger que permetia dormir bé i arribar amb forces i gana al dinar del dia de Nadal, on es menjava el típic **putxero valencià** amb pilotes, que abans s'anomenaven tarongetes (encara s'anomenen així a Elx) perquè tenen, aproximadament, la forma i la grandària d'una taronja xicoteta. Però a partir dels anys seixanta amb l'entrada de la televisió en les nostres llars, els valencians vàrem començar a copiar el que es menjava en altres punts d'Espanya per a la nit de Nadal (angules, gambes, llagostins, percebes, corder rostit...). Així ara, ens peguem dos fartades seguides. I encara sort que el dia 26 de desembre, en què els valencians sempre hem celebrat el segon dia de Nadal amb un bon plat de **canalons** fets amb les sobres del putxero de Nadal, ara ja no és festa (en alguns pobles sí), perquè sinó podríem acabar amb una indigestió i en l'hospital.

Un altre dia molt celebrat és el **6 de gener**, el dia de Reis, en el que molts forns valencians estan intentant recuperar la tradicional **casca de Reis**, un dolç típic valencià amb base de massapà i forma circular, que des d'antigament es menjava en aquest dia. Però la casca de Reis fou arraconada i posteriorment substituïda pel famós "roscón", d'origen francès i introduït en Espanya pels borbons, curiosament per l'odiat Felipe V. Encara que el "roscón" no es va conèixer en terres valencianes fins als anys seixanta del segle passat. Tot i així, la casca de Reis encara està molt popularitzada sobretot en les comarques de la Ribera, la Safor, les Marines... i normalment va acompanyada amb monedes de xocolata i caramels per als xiquets. També cal recordar alguns **dits tradicionals valencians** que es diuen per Nadal i que s'han quedat en l'oblit: "*El vi de Nadal ni emborratxa ni fa mal*", "*Per Nadal, fred com cal*", "*La missa de Nadal, val per tot l'any*", "*Per Nadal, qui res no estrena res no val*"... Com també entre totes les tradicions nadalenques cal mencionar les esperades estrenes de Nadal, la Cavalcada dels Reis Mags, el Betlem de la Catedral de València o els tradicionals mercats artesanals de Nadal. Encara que en els darrers anys, també el cine, la fira, el circ o l'Expojove s'han fet un lloc al nostre calendari nadalenc, com també el missatge del Rei, el raïm del Vinaçopó per a la nit de Cap d'any o la famosa loteria de Nadal i del "Niño" són ja un costum anual.

Continuem amb les **cançonetes de Nadal** o nadales, les quals, els valencians, durant anys i anys, les hem **cantat en la nostra llengua**. I aquestes són les cançonetes que els valencians hem cantat sempre fins que ens varen ficar en el cap que en lloc de cantar "la nit de Nadal és nit d'alegria" o "a la rum rum, a la rum rum, figues i panses i apagueu la llum" i moltes més, el que havíem de fer és mirar "*cómo beben los peces en el río*", que sembla ser d'un nivell intel·lectual més elevat. Però gràcies al fenomen de globalització, impulsat pels mitjans de comunicació i els altaveus de les grans superfícies, ara el que interessa és "*Jingle bells*", "*Let it snow*" o "*Merry Christmas*", i per suposat, amb l'autèntic i inequívoc sabor americà, que sembla encara més "cool".

Però la part positiva és que també hi ha algunes **tradicions valencianes que s'estan recuperant**, com és el cas del **Cant de la Sibil·la**, un cant profètic que antigament s'escenificava la nit de Nadal a la Seu de València. Era interpretat per les sibil·les, dones virginals provinents de la mitologia clàssica i adaptades al cristianisme, que anunciaven el dia del judici final i l'arribada del Messies. La versió més antiga que es conserva en la nostra llengua data del segle XV. Però al Concili de Trento (1545-1563) el cant de la Sibil·la fou abolit. Ara ha sigut declarat Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO (2010). Gràcies a un enorme treball de recerca i documentació s'ha pogut recuperar el Cant de la Sibil·la valenciana i avui en dia s'interpreta a Gandia, Ontinyent, Xeraco, Sueca, Algemesí i Teulada. Una altra tradició molt destacada és El Betlem de Tirisiti, que ja comentarem en el darrer Full i que 75 persones de la nostra Escola visitarem el passat 5 de desembre a Alcoi.

Músics i col·laboracions en la Fonoteca Alabarta

Este es el título de la singular exposición que el pasado día 26 de noviembre fue inaugurada en nuestra ciudad. Instalada en el Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferrís i March, podrá visitarse hasta el día 5 de enero. La singularidad de esta exposición se encuentra en el contenido de la misma, pues lo que en ella se muestra no son pinturas, esculturas o fotografías, que son más habituales en las exposiciones. Como se desprende del título, lo que puede verse está relacionado con los músicos y las colaboraciones que han realizado unos con otros. Distribuido en una treintena de vitrinas se ha dispuesto un centenar de grabaciones musicales, varios elepés, algunos libros y, los más numerosos, los compact-discs, que forman parte de la colección de la Fonoteca Alabarta. Son grabaciones que están acompañadas de unos textos explicativos en los que se pone de manifiesto el tipo de trabajo musical contenido en las mismas y que es común a todas ellas: la colaboración de unos músicos que habitualmente ofrecen al público una música muy distinta a la que interpretaron cuando realizaron estos trabajos.

No es habitual que un músico de jazz que toca el saxofón lo haga junto a un guitarrista que toca flamenco, o que el mismo saxofonista toque su instrumento acompañado por un coro que interpreta canto gregoriano.

Tampoco es habitual que músicos que cantan jotas y otras canciones tradicionales valencianas lo hagan acompañados por una numerosa banda de música, o que un conjunto de música pop (por ejemplo, Presuntos Implicados) grabe sus canciones más conocidas acompañado por importantes músicos estadounidenses.

Esa voluntad de trabajar juntos, es lo que reúne a músicos y conjuntos que interpretan rock o música tradicional, y otros que dejan de tocar jazz para aprender los unos junto a los otros a tocar otras músicas, que quizá sean menos conocidas que las que suelen interpretarse en las verbenas que a lo largo de todo el año se celebran en Torrent. Y son estos tipos de música algunos de los que poco a poco está dando a conocer la Fonoteca Alabarta contando con la colaboración del Ayuntamiento de la ciudad.

Una exposición muy recomendable para estos días de fiestas!

La Fonoteca Alabarta

El torrentí José Luis Alabarta, alumne d'Informàtica del Centre d'EPA de Torrent, va recopilar durant més de 45 anys més de 14.000 discs de música, en discs de vinil i compactes. L'any 2017, va donar a l'Ajuntament de Torrent el seu important llegat, amb tota mena d'estils musicals de pràcticament tots els llocs del planeta. És una col·lecció única que mostra la passió que José Luis Alabarta ha sentit i sent per la música. La Fonoteca Alabarta reuneix peces d'un valor artístic excepcional, tant pels intèrprets com per les composicions musicals i també per les caràtules, moltes d'elles autèntiques peces de museu que avui tenen un valor incalculable.

Aula Oberta

En Nadal, et recomanem...

-BONES FESTES-

PROGRAMACIÓ DE NADAL DE TORRENT 2019/2020

-ACTIVITATS-

DESEMBRE

- Dijous 4**
JRM DE LA ARMADILLA
16.30 h. L'Arena. A la plaça de l'ajuntament
17.30 h. Missa de la benedicció de Nadal
18.00 h. Presentació de la nova collita de Nadal
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 10**
17.00 h. Actuació de la Banda de Música de l'Ajuntament de Torrent
18.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 17**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 24**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 31**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent

- Dijous 11**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 18**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 25**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 31**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent

2020

GENER

- Dijous 2**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 9**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 16**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 23**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent
- Dijous 30**
19.30 h. Concert de Nadal de l'Orquestra Simfònica de l'Ajuntament de Torrent

MERCAT DE NADAL

Del 21 al 27 de desembre
Plaça de l'ajuntament de Torrent

Vacances de Nadal: Des del 21 de desembre fins el 6 de gener

El Centre Públic de Formació de Persones Adultes de Torrent
us desitja BONES FESTES I UN FELIÇ ANY 2020